

AZ INPUT-OUTPUT TÁBLA ELŐREBECSLÉSÉRŐL*

Klafszy Emil

BEVEZETÉS

Jelöljön az $I_1, I_2, \dots, I_i, \dots, I_m$ kibocsátóhelyeket, a $J_1, J_2, \dots, J_j, \dots, J_n$ pedig fogadóhelyeket. Az $\alpha_{ij} \geq 0$ szám jelölje azt a mennyiséget, amely az I_i helyről a J_j helyre megy, vagy másképpen szólva, amelyet az I_i helyen termeltből a J_j hely elfogyaszt. Tömören az α_{ij} számokat az $A = (\alpha_{ij})$ mátrixba foglalhatjuk össze és ezt nevezzük *input-output táblázatnak*. A $\sum_{j=1}^n \alpha_{ij}$ mennyiség az I_i hely teljes kibocsátása, a $\sum_{i=1}^m \alpha_{ij}$ mennyiség a J_j hely összes befogadása. Ezeket nevezzük az *input-output marginális értékeinek*.

A feladat az, hogy amennyiben ismerjük a jelenlegi $A = (\alpha_{ij})$ input-output mátrixot és ismerjük a megváltozott

$$b = (\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_i, \dots, \beta_m) > 0$$

$$c = (\gamma_1, \gamma_2, \dots, \gamma_j, \dots, \gamma_n) > 0$$

marginális input és az output értékeket, akkor milyen prognózist adhatunk az új $X = (\xi_{ij})$ input-output tábláról.

A jelöléseket az alábbi sémán szemléltetjük:

	J_1	\dots	J_j	\dots	J_n
I_1	α_{11}	\dots	α_{1j}	\dots	α_{1n}
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
I_i	α_{i1}	\dots	α_{ij}	\dots	α_{in}
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
I_m	α_{m1}	\dots	α_{mj}	\dots	α_{mn}

(Jelenlegi input-output tábla)

γ_1	\dots	γ_j	\dots	γ_n
------------	---------	------------	---------	------------

β_1	ξ_{11}	\dots	ξ_{1j}	\dots	ξ_{1n}
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
β_i	ξ_{i1}	\dots	ξ_{ij}	\dots	ξ_{in}
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
β_m	ξ_{m1}	\dots	ξ_{mj}	\dots	ξ_{mn}

(Prognosztika az input-output táblára)

* A dolgozatot a szerző a Bolyai János Matematikai Társulat 1972-évi "Vándorgyűlésén" és az IFIP (1973. Róma) konferencián bemutatta.

1. A RAS MÓDSZER

A feladat megoldására elterjedt eljárás az úgynevezett RAS módszer* [3-11], amelyeknek a lényege a következő: olyan $\xi_{ij} \geq 0$, ($i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n$), $\rho_i > 0$, ($i = 1, 2, \dots, m$) és $\sigma_j > 0$, ($j = 1, 2, \dots, n$) számokat keresünk, melyre

$$(1) \quad \begin{cases} \sum_{j=1}^n \xi_{ij} = \beta_i, & (i = 1, 2, \dots, m), \\ \sum_{i=1}^m \xi_{ij} = \gamma_j, & (j = 1, 2, \dots, n), \end{cases}$$

és

$$(2) \quad \xi_{ij} = \rho_i \alpha_{ij} \sigma_j.$$

A (2) feltevés – az, hogy ξ_{ij} értékét ilyen szorzat alakban keressük – adja az eljárás nevét. Ugyanis, ha a ρ_i számokból alkotott diagonál mátrixot R -rel, a σ_j számokból képzettet S -sel jelöljük, akkor a (2) feltétel az

$$X = RAS$$

formát ölti.

Azonnal adódik, hogy: ha az (1) (2) egyenletrendszer megoldható, akkor az (1) egyenletrendszernek van olyan megoldása, hogy

$$(3) \quad \begin{cases} \xi_{ij} = 0, & \text{ha } \alpha_{ij} = 0, & \text{és} \\ \xi_{ij} > 0, & \text{ha } \alpha_{ij} > 0. \end{cases}$$

Meg fogjuk mutatni, hogy ez a feltétel elégséges is és a ξ_{ij} megoldásra unicitást is biztosít, azaz a RAS modellre fennáll az alábbi:

1. Tétel. *Annak a szükséges és elégséges feltétele, hogy az (1) (2) rendszer megoldható legyen az, hogy az (1) rendszernek legyen (3) típusú megoldása, és a feltétel fennállása esetén a megoldás ξ_{ij} -ben egyértelmű.*

A tételt majd a 2. fejezetben oly módon fogjuk igazolni, hogy a RAS modellt egy a szokásostól eltérő más módon, *mint egy matematikai programozási feladatot vezetjük be.*

Mielőtt azonban erre rátérnénk, a RAS modell egy fontos tulajdonságát mutatjuk meg, amely a fenti tétel következménye.

Tegyük fel, hogy az A kezdeti input-output érték valamint a b, c margiális értékek olyanok, hogy a tétel feltételét teljesítik. Ekkor a RAS módszer szerint egyértelműen adódik az új input-output X mátrix, amelyet a következőképpen jelöljük:

* A módszert az első alkalmazókról *Selejkovszkij*, illetve *Fratar* módszernek is nevezik, valamint a módszer indoklására elterjedt gravitációs elvről *Graviti* modellnek is.

$$X = \mathcal{H}(A, b, c)$$

A tétel következménye. Legyenek A, b, c ; b^*, c^* olyanok, hogy a tétel feltétele az A, b, c -re és az A, b^*, c^* -ra teljesül, akkor

$$\mathcal{H}(A, b, c) = \mathcal{H}(\mathcal{H}(A, b^*, c^*), b, c).$$

Azaz, lépésenkénti előrebecslés ugyanazt eredményezi, mint az egy lépésben történő előrebecslés.

A következmény bizonyítása. Az állítás jobb oldala az alábbi formába írható:

$$\mathcal{H}(\mathcal{H}(A, b^*, c^*), b, c) = \mathcal{H}(R^*AS^*, b, c) = R^{**}(R^*AS^*)S^{**} = (R^{**}R^*)A(S^*S^{**}).$$

A bal oldalból kapjuk, hogy

$$\mathcal{H}(A, b, c) = RAS.$$

De az *unicitás* miatt

$$RAS = (R^{**}R^*)A(S^*S^{**}). \blacksquare$$

2. A RAS MINT GEOMETRIAI PROGRAMOZÁSI FELADAT

A továbbiakban a számolás egyszerűsítése érdekében, az általánosság megszorítása nélkül feltehetjük, hogy

$$\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n \alpha_{ij} = 1, \quad \sum_{i=1}^m \beta_i = 1, \quad \sum_{j=1}^n \gamma_j = 1.$$

Ezenkívül feltehetjük, hogy $\sum_{i=1}^m \alpha_{ij} > 0$, ($j = 1, 2, \dots, m$) és $\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} > 0$, ($i = 1, 2, \dots, m$), mert ellenkező esetben sor illetve oszlop redukcióval a feladat ilyené tehető.

Az előrebecslésre az alábbi *hipotézist* tesszük:

Akkor tartjuk "jónak" az $X = (\xi_{ij})$ előrebecslést, ha – természetesen az (1) egyenletrendszer kielégítése mellett – az információnyereség (*I-divergencia*), amelyet az X tábla az A táblához képest ad, minimális, azaz, ha a

$$(4) \quad \varphi(X) = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n \xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\alpha_{ij}}$$

függvény értéke minimális.

A $\xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\alpha_{ij}}$ függvényt folytonos kiterjesztéssel a zárt pozitív ortánszon értelmezzük úgy, hogy ha $\xi_{ij} = 0$, akkor $\xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\alpha_{ij}} = 0$ legyen.

A (4) függvénynek a feltételi halmazon akkor lehet csak véges infimuma, ha $\alpha_{ij} = 0$ esetén $\xi_{ij} = 0$.

Jelöljük Q -val azon (i, j) index párok (cellák) halmazát, ahol $\alpha_{ij} > 0$ azaz:

$$Q = \{(i, j) \mid \alpha_{ij} > 0\}.$$

Igy feladatunk olyan $X = (\xi_{ij})$ értékek meghatározása, melyekre:

$$\xi_{ij} \geq 0, \quad (i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n),$$

$$\xi_{ij} = 0, \quad \text{ha } (i, j) \notin Q$$

$$\sum_{j \mid (i, j) \in Q} \xi_{ij} = \beta_i, \quad (i = 1, 2, \dots, m),$$

$$i \mid \sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} = \gamma_j, \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

és

$$(6) \quad \varphi(X) = \sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\alpha_{ij}}$$

minimális.

Az (5),(6) által leírt matematikai programozási feladat egy *geometriai programozási duál feladat* [1,2]. Hogy pontosabban lássuk ennek struktúráját, átírjuk a (6)-os célfüggvényt:

$$(7) \quad \varphi(X) = \sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\alpha_{ij}} = \sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} \ln \frac{\xi_{ij}}{\sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij}} \cdot \frac{1}{\alpha_{ij}} = \sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} (-\ln \alpha_{ij}) +$$

$$+ \ln \frac{\prod_{(i, j) \in Q} \xi_{ij}^{\xi_{ij}}}{\left(\sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij} \right)^{\sum_{(i, j) \in Q} \xi_{ij}}}$$

Amennyiben az (5) által meghatározott feltételi halmaz nem üres (konzisztens a feladat), akkor a (7) célfüggvény felveszi minimumát, ugyanis a feltételi halmaz korlátos.

Írjuk fel ezen geometriai programozási duál feladat primál párját. Legyen a primál változók μ_i , $(i = 1, 2, \dots, m)$ és ν_j , $(j = 1, 2, \dots, n)$. A feladat együtthatóit az alábbi sémán szemleltetjük:

μ_1	μ_2	\dots	μ_m	ν_1	ν_2	\dots	ν_n
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ha $(i,j) \in Q$

ξ_{11}
ξ_{12}
\vdots
\vdots
ξ_{1n}
ξ_{21}
ξ_{22}
\vdots
\vdots
ξ_{2n}
\vdots
\vdots
ξ_{m1}
ξ_{m2}
\vdots
\vdots
ξ_{mn}

1		1		0
1		1	1	0
\vdots	0	\vdots	\vdots	\vdots
\vdots		0		
1				1
1		1		0
1		1	1	0
\vdots	0	\vdots	\vdots	\vdots
\vdots		0		
1				1
\vdots				
\vdots				
ξ_{m1}		1	1	
ξ_{m2}		1	1	0
\vdots	0	\vdots	\vdots	\vdots
\vdots		0		
1				1

$-\ln \alpha_{11}$
$-\ln \alpha_{12}$
\vdots
\vdots
$-\ln \alpha_{1n}$
$-\ln \alpha_{21}$
$-\ln \alpha_{22}$
\vdots
\vdots
$-\ln \alpha_{2n}$
\vdots
\vdots
$-\ln \alpha_{m1}$
$-\ln \alpha_{m2}$
\vdots
\vdots
$-\ln \alpha_{mn}$

β_1	β_2	\dots	β_m	γ_1	γ_2	\dots	γ_n
-----------	-----------	---------	-----------	------------	------------	---------	------------

A primál geometriai programozási feladat: Meghatározandó a μ_i , ($i = 1, 2, \dots, m$) és ν_j , ($j = 1, 2, \dots, n$) változók értéke úgy, hogy a

$$(8) \quad \sum_{(i,j) \in Q} e^{\mu_i + \nu_j + \ln \alpha_{ij}} \leq 1$$

feltétel teljesüljön és a

$$(9) \quad \sum_{i=1}^m \beta_i \mu_i + \sum_{j=1}^n \gamma_j \nu_j$$

célfüggvényérték maximális legyen.

A következőkben a feladatot egyrészt a "kanonikusság" feltételezésével, majd e nélkül tárgyaljuk.

A. Tegyük fel, hogy az (5),(7) által adott geometriai programozási duál feladat *kanonikus*, azaz, hogy az (5) egyenletrendszernek van $\xi_{ij} > 0$ (ha $(i,j) \in Q$) megoldása. Ez pontosan azzal *equivalens*, hogy a (3) feltétel teljesül.

A geometriai programozás eredményeit használva a következő megállapításokat tehetjük:

(i) *a geometriai programozási duál feladat kanonikus, így konzisztens és mivel feltételi halmaza korlátos, ezért van a (7)-es célfüggvényt minimalizáló*

$$\xi_{ij}^* \quad (i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n)$$

megoldása (5)-nek. Mivel a (7)-es célfüggvény szigorúan konvex, így csak egy minimumpont van.

(ii) *A feladat kanonikus és a duál célfüggvény korlátos, ((i) miatt) így van a primál feladatnak optimális*

$$\mu_i^* \quad (i = 1, 2, \dots, m) \quad \text{és} \quad \nu_j^* \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

megoldása (pl. [2], 54. old.).

(iii) *A μ_i, ν_j, ξ_{ij} megoldáspár akkor és csak akkor optimális, ha*

$$e^{\mu_i + \nu_j + \ln \alpha_{ij}} \cdot \sum_{(i,j) \in Q} \xi_{ij} = \xi_{ij}$$

minden $(i,j) \in Q$ esetén (lásd pl. [2] 47. és 59. old.).

Azaz

$$(10) \quad \xi_{ij} = e^{\mu_i + \nu_j} \alpha_{ij}$$

minden $(i,j) \in Q$ esetben.

A fentiekből a RAS módszerrel és az *I*-divergencia minimalizálásával való előrebecslésekre az alábbi *equivalenciát* lehet kimondani.

2. Tétel. Tegyük fel, hogy az A, b, c paraméterű előrebecslési feladat a (3) feltételt ("kanonikussági feltétel") teljesíti. Akkor a RAS módszerrel és az I -divergencia minimalizálásával kapott előrebecslések megegyeznek.

Bizonyítás. a/ Ha $X = (\xi_{ij})$ és ρ_i, σ_j RAS módszerrel kapott, akkor legyen $\mu_i = \ln \rho_i$, $\nu_j = \ln \sigma_j$. A ξ_{ij} értékek (5)-öt teljesítik. Ugyanígy a ξ_{ij}, μ_i, ν_j értékek (10)-et is teljesítik. Egyszerűen adódik, hogy μ_i, ν_j (8)-at is teljesíti, ugyanis

$$\sum_{(i,j) \in Q} e^{\mu_i + \nu_j + \ln \alpha_{ij}} = \sum_{i,j} \xi_{ij} = 1.$$

Igy ξ_{ij}, μ_i, ν_j optimális megoldaspár.

b/ Ha $X = (\xi_{ij})$ és μ_i, ν_j a minimalizálással kapott, akkor legyen $\rho_i = e^{\mu_i}$, $\sigma_j = e^{\nu_j}$. Mivel ezek optimális megoldaspárok, ezért (10)-et teljesítik, azaz $\xi_{ij} = \rho_i \alpha_{ij} \sigma_j$. ■

A 2. tételből az (1) megállapítást is figyelembevéve nyilvánvalóan adódik az 1. tétel bizonyítása.

B. Tegyük fel, hogy az (5) feltételi halmaz konzisztens.

Mielőtt ezt az esetet tárgyalnánk, megjegyezzük, hogy (5) konzisztenciájára a König-Hall tétel egy, számítástechnikailag is könnyen kezelhető, szükséges és elégséges feltételt ad: Jelentse Q a kvalifikációt olyan értelemben, hogy I_i kvalifikált J_j -hez akkor és csak akkor, ha $\alpha_{ij} > 0$. Jelöljön $I = \{1, 2, \dots, m\}$ és $J = \{1, 2, \dots, n\}$ index halmazokat. Valamely $P \subset I$ index halmazhoz a Q által kvalifikált $j \in J$ indexek halmazát jelöljük $J(P)$ -vel. Ekkor az (5) konzisztenciájára szükséges és elégséges feltétel az, hogy bármely $P \subset I$ esetén a

$$\sum_{i \in P} \beta_i \leq \sum_{j \in J(P)} \gamma_j$$

egyenlőtlenség teljesüljön.

Jelöljön $E = (e_i) = (e^{(j)}) = (\epsilon_{ij})$ egy $m \times n$ -es mátrixot, ahol

$$\epsilon_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{ha } \alpha_{ij} > 0, \\ 0, & \text{ha } \alpha_{ij} = 0. \end{cases}$$

Legyen $\|E\| = \sum_{i,j} \epsilon_{ij}$, $\|e_i\| = \sum_j \epsilon_{ij}$, $\|e^{(j)}\| = \sum_i \epsilon_{ij}$. Nyilván $\|E\| = \sum_i \|e_i\| = \sum_j \|e^{(j)}\|$.

Tekintsük a módosított $A, b_\epsilon, c_\epsilon$ előrebecslési feladatot, ahol

$$(11) \quad \begin{cases} \beta_i^{(\epsilon)} = \frac{\beta_i + \|e_i\| \epsilon}{1 + \|E\| \epsilon} \\ \gamma_j^{(\epsilon)} = \frac{\gamma_j + \|e^{(j)}\| \epsilon}{1 + \|E\| \epsilon} \end{cases}$$

és $\epsilon \geq 0$ tetszőleges, de rögzített szám.

Nyilvánvaló, hogy $\epsilon = 0$ esetén $\beta_i^{(\epsilon)} \rightarrow \beta_i^{(0)}$ ($\beta_i^{(0)} \equiv \beta_i$) és $\gamma_j^{(\epsilon)} \rightarrow \gamma_j^{(0)}$ ($\gamma_j^{(0)} \equiv \gamma_j$).

A módosított feladat minden $\epsilon > 0$ esetén *kanonikus* és így RAS formában előállítható az optimális $\xi_{ij}^{(\epsilon)}$ megoldás. (2. tétel).

Megmutatjuk, hogy ha "kicsit" módosítjuk a feladatot, akkor az optimális megoldás is kicsit módosul, azaz fennáll az alábbi:

3. Tétel. *Az optimum hely folytonosan változik, azaz ha $\epsilon \rightarrow 0$, akkor $X_\epsilon^* \rightarrow X_0^*$ ($X_0^* = X^*$).*

Bizonyítás. Tegyük fel, hogy van olyan $\epsilon_1, \epsilon_2, \dots, \epsilon_k, \dots, \rightarrow 0$ sorozat, hogy $X_{\epsilon_k}^* \rightarrow \bar{X}$ és $\bar{X} \neq X_0^*$. Ekkor

$$(12) \quad \varphi(X_0^*) < \varphi(\bar{X}),$$

mivel az eredeti ($\epsilon = 0$) feladatnak csak egy minimum helye van.

A φ függvény folytonossága miatt:

$$\varphi(X_0^* + \epsilon_k E) \rightarrow \varphi(X_0^*), \quad \text{ha} \quad \epsilon_k \rightarrow 0,$$

és

$$\varphi(X_{\epsilon_k}^*) \rightarrow \varphi(\bar{X}), \quad \text{ha} \quad \epsilon_k \rightarrow 0.$$

De ekkor (12) miatt kell, hogy legyen olyan k_0 index, melyre már

$$(13) \quad \varphi(X_0^* + \epsilon_{k_0} E) < \varphi(X_{\epsilon_{k_0}}^*)$$

Azonban $X_0^* + \epsilon_{k_0} E$ megengedett megoldása az ϵ_{k_0} -ás módosított feladatnak és (13) ellentétes azzal, hogy $X_{\epsilon_{k_0}}^*$ az optimális megoldás az ϵ_{k_0} -ás feladatra. ■

A tételnek számítástechnikai jelentősége van. Ugyanis, mint említettük, a konzisztencia a König-Hall tétel feltételével egyszerűen ellenőrizhető, majd a kicsi pozitív ϵ számmal módosított feladat megoldása RAS formában kereshető.

3. ALGORITMUS

Tegyük fel, hogy az (5) feltételi halmaz konzisztens. Ekkor a RAS modell megoldására, azaz a

$$\left. \begin{aligned} \sum_{j=1}^n \xi_{ij} &= \beta_i, & (i = 1, \dots, m), \\ \sum_{i=1}^m \xi_{ij} &= \gamma_j, & (j = 1, \dots, n), \end{aligned} \right\} (1^*)$$

$$\begin{aligned} \xi_{ij} &= \rho_i \alpha_{ij} \sigma_j, & (i = 1, \dots, m; j = 1, \dots, n), & \quad (2^*) \\ \rho_i &> 0, & (i = 1, \dots, m), \\ \sigma_j &> 0, & (j = 1, \dots, n), \end{aligned}$$

egyenletrendszer ξ_{ij} megoldására kézenfekvő eljárás az, hogy a (2*) kifejezést (1*)-ba helyettesítve adódó

$$\rho_i = \frac{\beta_i}{\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} \sigma_j}$$

$$\sigma_j = \frac{\gamma_j}{\sum_{i=1}^m \rho_i \alpha_{ij}}$$

egyenletrendszerre iterációt alkalmazunk:

az iteráció kezdő lépése:

$$\begin{aligned} \rho_i^{(0)} &= \text{tetszőleges pozitív szám. (szokásos például a } \rho_i^{(0)} = 1, (i = 1, \dots, m) \text{ illetve} \\ &\text{a } \rho_i^{(0)} = \beta_i, (i = 1, \dots, m) \text{ választás)} \end{aligned}$$

az iteráció k-adik lépése:

$$\sigma_j^{(k)} = \frac{\gamma_j}{\sum_{i=1}^m \rho_i^{(k)} \alpha_{ij}}, \quad (i = 1, \dots, n),$$

$$\rho_i^{(k)} = \frac{\beta_i}{\sum_{j=1}^n \alpha_{ij} \sigma_j^{(k-1)}}, \quad (i = 1, \dots, m),$$

$$\xi_{ij}^{(k)} = \rho_i^{(k)} \alpha_{ij} \sigma_j^{(k)}, \quad (i = 1, \dots, m; j = 1, \dots, n).$$

A fenti eljárást a megoldást adó ξ_{ij} előállítására már Selejkovszkij alkalmazta a 30-as években [11]. Ugy szintén ezt az eljárást javasolják D'Esopo-Lefkowitz [12], és dolgozatunkban az eljárás gyorsaságára és konvergenciájára vonatkozóan kedvező számítástechnikai tapasztalatokról számolnak be. Az eljárás konvergenciájának bizonyítását azonban csak később Bregman [13] adta. Természetesen azon feltevés, hogy az (5) feltételi halmaz konzisztens, a $\rho_i^{(k)}$ és $\sigma_j^{(k)}$ konvergenciáját nem biztosítja. Azonban számos – főleg közlekedési áramlási – előrebecslési feladatnál szükséges a ρ_i, σ_j értékeknek ismerete is, ezek ugyanis közlekedési modelleknél "taszítási", illetve "vonzási" együtttható szerepet töltenek be, és a kibocsátó, illetve fogadó helyekre jellem-

zöül szolgálnak. Ilyenkor célszerű a fenti, 2.B. alatt leírt módosítást kicsi $\epsilon > 0$ pozitív számmal elvégezni. A 3. tétel szerint ekkor a ξ_{ij} megoldás is csak kicsit tér el a ténylegestől, és ebben az esetben már módunk van a ρ_i, σ_j közelítő értékének meghatározására is.

Az elmúlt években az Intézetben több különböző megbízásként (ÉVM Pécsi Tervező Iroda, UVATERV, VÁTI, KÖTUKI) foglalkoztunk a RAS modellel, mint a közlekedési és a tömegáramlási modellek részfeladatával és a modell megoldó algoritmus gépi programjának elkészítésével.

Irodalom

- [1] R.I. Duffin, – E.L. Peterson, – C. Zener "Geometric Programming", John Wiley, New York, 1966.
- [2] Klafszky E., "Geometriai Programozás" MTA Számítástechnikai Központ Közlemények 8. (1972) pp. 41-65.
- [3] Alan M. Voorhees, "A General Theory of Traffic Movement" Proc. Inst. Traffic Eng. (1955) pp. 46-56.
- [4] Gerald A.P. Carruthers, "An Historical Review of the Gravity and Potential Concepts of Human Interaction" J. Am. Inst. of Planners 22 (1956)
- [5] Fratar, Thomas J., "Vehicular Trip Distribution by Successive Approximations Traffic Quarterly pp. 53-65 (January 1954)
- [6] R. Stone, – J. Bates, – M. Bacharach "A programme for Growth Input-output relationships 1954-66" University of Cambridge, 1963.
- [7] R. Stone, – A. Brown "A long term growth model for the British Economy" (Az "Europes Future in Figures" c. könyvében. Szerk: R.C. Geary)
- [8] Németh S., – Pór A., "Az ÁKM koefficiens-számításainak egyik Módszeréről". Országos Tervhivatal, Budapest, 1968.
- [9] Glattfelder O., – Váczi P., "Néhány megjegyzés a RAS módszer elméletéhez". II. Magyar ÁKM konferencia, Siklós 1971 okt.
- [10] Г.В.Шелейховский "Транспортные основания композиции городского плана". Гипрогор, Л., 1963.

- [11] А.Г.Дынкин - Э.П.Мовчан "Методология расчета перспективных пассажиропотоков" /А "Применение матем. методов и ЭВМ в градостроительстве"
Киев, Будивельник, 1966./
- [12] D.A. D'Esopo, - B. Lefkowitz, "An algorithm for computing intersonal transfers using the gravity model". Oper. Res., 1963, 11. No. 6, pp. 901-907.
- [13] Л.Брэгман "Доказательство сходимости метода Г.В. Шелейховского для задачи с транспортными ограничениями"
Журнал Вычислительной Математики и Математической Физики, 1967. No.1., 147-156.

Beérkezett: 1972. dec. 6.

Summary

ON THE PREDICTION OF THE INPUT-OUTPUT TABLE

In this paper we are going to show that the RAS method of prediction of the input table can be considered as a task of mathematical programming. From this fact the existence and the uniqueness of the solution of the RAS simply follow.

Р е з ю м е

О ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЙ ОЦЕНКЕ ТАБЛИЦЫ ВВОДА - ВЫВОДА

В этой работе мы покажем, что модель RAS, служащую для предварительной оценки таблицы ввода - вывода, можно рассматривать, как задачу математического программирования. Использование этого факта дает возможность легко получить существование и единственность решения модели RAS.